

Bálint Endre

VONAT EURÓPÁBA

Kama hajdani K. úr késői utóda lihegve érkezett súlyos bőröndjeivel a pályaudvar peronjára. Fontos ügyben utazott, az utolsó esti vonat semmiképpen sem szeretne volna lekésni. Megállt kifújni magát, bőröndjeit lerakta, és körülnézett. A csarnok tele volt zöld, kék és bordó színekben pompázó szerelvényekkel, oldalukra magas, fehér, dőlt betűkkel festették a feliratokat. A csarnokon túl, a külső vágányokon további vonatok várakoztak az éjszakában. K. tanácstalanul nézett szét. Szerencsére éppen közeledett egy vasutas, aki magas rangú lehetett, mert sötétkék egyenruháját aransávok díszítették. – Bocsánat, uram – szólította meg K. udvariasan, sőt tisztelettel, ahogy a rendfokozatának kijárt –, megmondaná nekem, melyik vonat indul Európába? – Innen mindegyik vonat oda tart – mosolyodott el a vasúti előljáró –, de ez indul leghamarább – mutatott az egyikre, azzal tovasietett szolgálati körútján.

K. leghátul kapaszkodott fel a szerelvényre, a meredek lépcső alaposan megnehezítette a dolgát. Észre sem vette, hogy az étkezőkocsiba szállt fel. Párás mosogatóhelyiségbe nyitott, ahol edénycsörömpölés közepette, könyékig feltúrt ujjú köpenyben nejlonkötényes asszonyok serénykedtek, s hangosan visongó megjegyzéseket tettek K.-ra, aki közöttük furakodott át bőröndjeivel. K. nem értette a beszédüket, de rikácsoló nevetésük és a fojtogató pára elől igyekezett hamar átjutni a néptelen étkezőbe. A vacsoraidő rég véget ért ugyan, de a foltos, morzsás abroszokról még nem szedték le a használt terítékeket. A tányérokba beleszáradt az ételmaradék, tartóikban a gyerityák csonkig égtek.

Az első osztály puha kárpittal bevont fülkéi mellett gyorsan továbbhaladt. Be sem tekintett, nem oda szólt a jegye. Érdekelte volna ugyan, miféle finom urak és hölgyek utaznak ott bent, s milyen élet zajlik a behúzott függönyök mögött, ám tartott tőle, hogy a kalauz meglátja, és kérdőre találja vonni, mit keres ott, netán ki is okítja, hogy semmi dolga arrafelé.

A másodosztályon hétköznapi emberek közé csöppent, amilyen ő maga is volt. Lárházak, újságot olvastak vagy uzsonnáztak, gyerekek szaladgáltak körülük, akikre néha haragosan rádörrentek, mire hirtelen csend lett, majd minden folytatódott ugyanúgy. Még helyet sem foglalt, a kalauz elkérte a jegyét, s K. remegő kézzel nyúlt kabátja zsebébe. Hirtelen félelem szállta meg, nem emlékezett bizonyosan, hogy magához vette-e, amikor elindult. Látta, hogy a kalauz is gyanakvó tekintettel méregeti, idegessége ettől csak fokozódott. Azonban a jegy hamar előkerült, s ettől K. megnyugodott, és hogy a kalauzban is eloszlassa az esetleges rossz érzés maradékát, tőle is azt tudakolta, hogy vonatjuk Európába tart-e. A kalauz azonban most még gyanakvóbban nézett rá. – Miért, az úr talán nem oda szeretne menni?

Nyilvánvaló volt, hogy K. zavartan elrebegett válasza legfeljebb arról győzte meg, hogy ajánlatos lesz szemmel tartania. Amikor épp nem figyelt oda, K. kihasználta az alkalmat, és gyorsan továbbállt. Zsúfolt vagonba érkezett. Idős, beesett arcú asszonyok ültek fekete ruhában kendővel letakart kosaraik mellett a deszkapadlón. Piszkos, lerongyolódott alakok heverték a falak mentén, némelyikükből pálinka- és vizeletszag áradt. Botra támaszkodó, reszkető kezű vénemberek bámultak fel K.-ra, hátuk meghajlott a sok évtized súlya alatt. K. elborzadva nézett rájuk, s azt kutatta, miként tudna leggyorsabban átjutni közöttük úgy, hogy érintenie se kelljen őket. Ám azok oly szorosan helyezkedtek el egymás mellett, hogy K. nem tehetett mást, szétlökődve csinált utat köztük magának, de még így is csak mások testén lépkedve tudott végighaladni imbolyogva a vagon teljes hosszán.

Patinás, fényesen kivilágított vasúti kocsiba lépett, mely tágasabbnak tűnt minden eddiginél. Sötét ünneplőbe öltözött, komoly férfiak fogadták, szemükben biztató mosoly bujkált, némelyek át is ölelték. – Csakhogy megjött végre, drága barátunk – mondogatták többen is. Sorfal nyílt, mely előtt úgy léphetett el, mint valami fejedelem. Biztató kiáltások, éljenzések harsantak innen is, onnan is. Útja a kocsiközégekben elhelyezkedő, MOZDONY feliratú ajtóhoz vezetett.

Óvatosan kinyitotta, majd meglepetten hátrahőkölt. Az ajtó mögött nem voltak további vasúti kocsik, de mozdony sem. K. egyenesen a sötétben csillogó sínpárra látott, a talpfák közét kitöltötte az éles szélű, barna kőzúzalek. Messzi jelzőfények világítottak az éjszakában, s a távolodó sínek, mielőtt belevesztek volna a horizontba, erős kanyarral hajoltak Európa szíve felé.

Váratlanul megrasztították, hogy K. lefordult az ajtóból, egyenest a kövek közé. Míg feltápáskodott és leporolta magát, hallotta, hogy az urak odafent pezsgőt bontanak és vidáman koccintanak. Egyikük lekiáltott neki: – Most aztán ne lazsálj! Megmutattuk az utadat, nincs más dolgod, mint hogy végigmenj rajta!

S amint K. meghallotta felharsanni a kalauz füttyjelét, belekapaszkodott a koci öklömnyi vonóhorgába, és minden erejét összeszedve taposni kezdte a talpa alatt megcsikorduló köveket.

(Litera.hu, 2004. június 24.)

BÁLINT ENDRE 1957-BEN SZÜLETETT BUDAPESTEN. PRÓZÁT ÍR.